ลำน้ำอูน บ้านพอกใหญ่สามัคคี หมู่ ๑๐

เป็นสาขาสำคัญที่สุดของแม่น้ำสงคราม มีต้นน้ำจากเทือกเขาภูพาน จังหวัดสกลนคร ไหลผ่านหลายอำเภอในสกลนครสู่แม่น้ำโขงที่นครพนม มีประวัติการพัฒนาครั้งสำคัญคือการสร้างเขื่อนน้ำอูน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อบริหารจัดการน้ำ ก่อให้เกิดการอพยพราษฎรและจัดตั้งนิคมสร้างตนเองลำน้ำอูนขึ้น

ต้นกำเนิดและเส้นทาง: ลำน้ำอูนเป็นลำน้ำสายหลักในตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีต้นน้ำอยู่ในทิวเขาภูพาน จังหวัดสกลนคร ไหลผ่านอำเภอกุดบาก อำเภอภูพาน อำเภอวาริชภูมิ อำเภอพังโคน อำเภอพรรณานิคม และอำเภออากาศอำนวย ก่อนจะไหลไปบรรจบแม่น้ำสงคราม ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลลงแม่น้ำโขงที่จังหวัดนครพนม

การพัฒนาแหล่งน้ำ (เขื่อนน้ำอูน): เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๐ กรมชลประทานได้ดำเนินโครงการสร้างเขื่อนน้ำอูน ซึ่งเป็นเขื่อนดินเพื่อกั้นลำน้ำอูน บริเวณตำบลแร่ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร โดยก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และงานระบบส่งน้ำเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อใช้ในการเกษตร แก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งในพื้นที่

นิคมสร้างตนเองลำน้ำอูน: การสร้างเขื่อนส่งผลกระทบต่อพื้นที่อยู่อาศัย ทำให้มีการจัดตั้ง "นิคมสร้างตนเองลำน้ำอูน" เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ต้องอพยพออกจากพื้นที่น้ำท่วมประมาณ ๑,๕๐๐ ครัวเรือน โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ และต่อมาได้กลายเป็นพื้นที่การปกครองใหม่คือ อำเภอนิคมน้ำอูน

ประโยชน์ของลำน้ำ: นอกจากการกักเก็บน้ำเพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝนและฤดูแล้งในพื้นที่กว่า ๑๐๐,๐๐๐ ไร่แล้ว เขื่อนน้ำอูนยังช่วยบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำอูนและเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของจังหวัดสกลนคร